

OGÓLNE WYMAGANIA EDUKACYJNE

DLA UCZNIÓW

Z DOSTOSOWANIEM WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH

Wymagania dla poszczególnych uczniów konkretyzowane są na podstawie zaleceń zawartych w orzeczeniach, czy opiniach z wykorzystaniem poniższych wskazań.

Uczniów obowiązują **WYMAGANIA EDUKACYJNE dla UCZNIÓW z POSZCZEGÓLNYCH PRZEDMIOTÓW** z uwzględnieniem poniższych wskazówek:

UCZNIOWIE Z TRUDNOŚCIAMI DYDAKTYCZNYMI:

- w związku z dużym problemem w selekcji i wyborze najważniejszych informacji z danego tematu można wypisać kilka podstawowych pytań, na które uczeń powinien znaleźć odpowiedź czytając dany materiał (przy odpytywaniu prosić o udzielenie na nie odpowiedzi),
- pozostawianie większej ilości czasu na przygotowanie się z danego materiału (dzielenie go na małe części, wyznaczanie czasu na jego zapamiętanie),
- wspomaganie rozumienia treści tekstów czytanych samodzielnie poprzez pytania dodatkowe, wskazówki,
- podawanie poleceń w prostej formie,
- częste odwoływanie się do konkretnego przykładu,
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
- odrębne instruowanie ucznia, zadawanie do domu tyle, ile uczeń jest w stanie wykonać samodzielnie.

SPECYFICZNE TRUDNOŚCI W UCZENIU SIĘ:

DYSGRAFIA, DYSORTOGRAFIA, DYSLEKSJA

- jeśli nauczyciel nie może przeczytać pracy ucznia, może go poprosić, aby uczynił to sam, lub przepisać ustnie z tego zakresu materiału, może też skłaniać ucznia do pisania drukowanymi literami lub na komputerze,
- podczas oceny prac pisemnych nie uwzględnia się poprawności ortograficznej,
- uwzględnianie trudności z zapamiętywaniem nazw, symboli, wzorów,
- w czasie odpowiedzi ustnych dyskretne naprowadzanie, dawanie więcej czasu na przypomnienie nazw, terminów,
- podczas uczenia stosowanie technik skojarzeniowych ułatwiających zapamiętywanie,
- wprowadzanie w nauczaniu metod aktywnych, angażujących jak najwięcej zmysłów (ruch, dotyk, wzrok, słuch), używanie wielu pomocy dydaktycznych, urozmaicanie procesu nauczania,
- zróżnicowanie formy sprawdzania wiadomości i umiejętności tak, by ograniczyć ocenianie na podstawie pisemnych odpowiedzi ucznia,
- przeprowadzanie sprawdzenia wiadomości ustnie z ławki, niekiedy nawet odpytywanie indywidualnie,
- częste ocenianie prac domowych,
- nie wymagać, by uczeń czytał głośno przy klasie nowy tekst, wskazywać wybrane fragmenty dłuższych tekstów do opracowania w domu i na nich sprawdzać technikę czytania,
- dawać więcej czasu na czytanie tekstów, poleceń, instrukcji, szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów, w miarę potrzeby pomagać w ich odczytaniu,
- starać się w miarę możliwości przygotowywać sprawdziany i kartkówki w formie testów,
- czytanie lektur szkolnych lub innych opracowań rozłożyć w czasie, pozwalać na korzystanie z książek "mówionych",
- uwzględniać trudności w rozumieniu treści, szczególnie podczas samodzielnej pracy z tekstem, dawać więcej czasu, instruować lub zalecać przeczytanie tekstu wcześniej w domu,
- błędów nie omawiać wobec całej klasy,

- w przypadku trudności w redagowaniu wypowiedzi pisemnych uczyć tworzenia schematów pracy, planowania kompozycji wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie),
- pomagać w doborze argumentów, jak również odpowiednich wyrażen i zwrotów.

UCZNIOWIE Z ZABURZENIAMI ZACHOWANIA I EMOCJI – (NADPOBUDLIWI PSYCHORUCHOWO ADHD, NIEDOSTOSOWANI SPOŁECZNIE LUB ZAGROŻENI NIEDOSTOSOWANIEM, Z ZABURZENIAMI ZACHOWANIA):

- upewnić się czy uczeń zrozumiał wydane polecenie (w razie potrzeby powtórzyć je jeszcze raz),
- w trakcie lekcji sprawdzać, czy uczeń kontynuuje zadaną pracę (jeśli nie – przypomnieć mu po raz kolejny co ma robić),
- gdy uczeń zgłasza się niepytany do odpowiedzi, przekrzykuje innych – takie zachowanie należy ignorować,
- rozkładać trudniejsze zadania na etapy,
- stale kontrolować i przypominać o obowiązkach;
- przed zakończeniem lekcji sprawdzać czy uczeń zapisał notatkę, treść zadania domowego.

UCZNIOWIE SŁABOWIDZĄCY:

- zwrócić uwagę na właściwe umiejscowienie ucznia w klasie (zapewniające właściwe oświetlenie i widoczność),
- udostępnić teksty (np. testy sprawdzające wiedzę) w wersji powiększonej,
- podczas zajęć konieczne jest ukierunkowanie uwagi ucznia na poszczególne części czy elementy, które są trudniejsze do wzrokowego spostrzegania; słownie opisywać małe części czy elementów, których uczeń nie może spostrzec;
- zachęcać do dotykowego zapoznania się z tymi częściami i elementami, które wzrokowo są dla dziecka niedostępne; szczegółowo wyjaśniać budowę demonstrowanego obiektu;
- przy wykonywaniu ćwiczeń i eksperymentów warto korzystać z przyrządów i modeli opisanych pismem punktowym lub powiększoną czcionką oraz zapewnić uczniom możliwość dotykowego oglądu okazów naturalnych;
- zwracać uwagę na szybsze zmęczenie ucznia związane ze zużywaniem większej energii na patrzenie i interpretację informacji uzyskanych drogą wzrokową, w związku z tym wydłużać czas na wykonanie określonych zadań,
- umożliwić uczniowi korzystanie z komputera na lekcji i urządzeń elektronicznych wspomagających ucznia słabowidzącego;
- realizować treści programowe przy wykorzystywaniu wielu zmysłów;
- nie krytykować i nie oceniać negatywnie wobec klasy;
- często zadawać pytania - „co widzisz?” w celu sprawdzenia i uzupełnienia słownego trafności doznań wzrokowych;
- umożliwienie korzystania z materiałów w postaci audio i video, a ograniczenie materiału do czytania;
- częściej wykorzystywać odpowiedzi ustne niż pisemne

UCZNIOWIE SŁABOSŁYSZĄCY:

- zapewnić dobre oświetlenie klasy, oraz miejsce dla ucznia w pierwszej ławce w rzędzie od okna, uczeń będąc blisko nauczyciela, którego twarz jest dobrze oświetlona, może słuchać jego wypowiedzi i jednocześnie odczytywać mowę z ust, należy też umożliwić uczniowi odwracanie się w kierunku innych kolegów odpowiadających na lekcji co ułatwi lepsze zrozumienie ich wypowiedzi,
- należy mówić do ucznia wyraźnie używając normalnego głosu i intonacji, unikać gwałtownych ruchów głową czy nadmiernej gestykulacji,
- trzeba zadbać o spokój i ciszę w klasie, eliminować zbędny hałas m.in. zamykać okna przy ruchliwej ulicy, unikać szeleszczenia kartkami papieru, szurania krzesłami, to utrudnia dziecku rozumienie poleceń nauczyciela,
- nauczyciel winien upewnić się czy polecenia kierowane do całej klasy są właściwie rozumiane przez ucznia niedosłyszącego, w przypadku trudności zapewnić mu dodatkowe wyjaśnienia, sformułować inaczej polecenie,
- uczeń niedosłyszący powinien siedzieć w ławce ze zdolnym uczniem, zrównoważonym emocjonalnie, który chętnie dodatkowo będzie pomagał mu,
- przeznaczyć dłuższy czas na zapoznanie się ucznia z lekturą, tworzenie pytań pomocniczych do tekst, w celu koncentracji uwagi i selekcji czytanego tekstu,
- jeśli pisanie ze słuchu sprawia uczniowi trudność, należy umożliwić mu np. uzupełnianie tekstu z lukami, utrwalanie zasad pisowni,
- sprawdzanie notatek ucznia, pomoc w ich uzupełnieniu,
- w czasie lekcji wskazane jest używanie jak najczęściej pomocy wizualnych i tablicy (m.in. zapisanie nowego tematu, nowych i ważniejszych wzorów, równań reakcji chemicznych),
- przy ocenie prac pisemnych nie należy uwzględniać błędów wynikających z niedosłuchu, one nie powinny obniżyć ogólnej oceny pracy,
- przy ocenie osiągnięć ucznia z wadą słuchu należy szczególnie doceniać własną aktywność i wkład pracy ucznia, a także jego stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność).

UCZNIOWIE Z ZESPOŁEM ASPERGERA

- omawiać niewielkie partie materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej),
- systematycznie przywoływać uwagę i kontakt wzrokowy,
- zwracać się prostymi zdaniami i upewniać, czy właściwie rozumie nasze słowa; należy częściej niż w przypadku pozostałych uczniów zadawać pytania, które mają sprawdzić zrozumienie poleceń lub instrukcji wykorzystywanych podczas zajęć
- przygotować ucznia do wszelkich zmian w otoczeniu i rozkładzie dnia,
- ustalić system nagradzania za właściwe zachowanie i aktywność na lekcji oraz konsekwentnie go wdrażać i przestrzegać;
- w związku z dużym problemem selekcji i wyborze najważniejszych informacji z danego tematu można wypisać kilka podstawowych pytań, na które uczeń powinien znaleźć odpowiedź czytając dany materiał (przy odpytywaniu prosić o udzielenie na nie odpowiedzi), podobnie postępować przy powtórkach;
- pozostawiać większą ilość czasu na przygotowanie się z danego materiału (dzielenie go na małe części, wyznaczanie czasu na jego zapamiętanie i odpytywanie);

- wykorzystywać zainteresowania ucznia,
- zadawać krótsze prace domowe;
- wyjaśniać metafory i wyrazy wieloznaczne; znaczenie pojęć abstrakcyjnych przedstawiać za pomocą obrazów albo przeciwieństw;
- używać prostego, jednoznacznego języka, unikać ironii, dowcipów, idiomów, przenośni;
- każdy wyraz twarzy i gest powinien być poparty komunikatem słownym;
- odpytywać w pierwszej kolejności ze względu na niecierpliwość,
- współpracować z nauczycielem prowadzącym rewalidację indywidualną.

UCZNIOWIE ZE SPEKTRUM AUTYZMU

- omawiać niewielkie partie materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej);
- podawać polecenia w prostszej formie, dzielić złożone treści na proste, bardziej zrozumiałe części (im bardziej złożone zadanie, tym większe prawdopodobieństwo, że uczeń zablokuje się i nawet nie rozpocznie jego wykonywania albo zaprzestanie wykonywania w trakcie);
- stosować pochwały i stwarzać sytuacje, w których uczeń miałby poczucie sukcesu;
- korzystać ze zdjęć, diagramów, wykresów, tabel, doświadczeń, które by jak najpełniej ilustrowały i porządkowały informacje zawarte w tekście podręcznikowym;
- przywoływać uwagę ucznia (uczniowie mogą koncentrować się na jakiś dźwiękach lub ruchomych obiektach i nie być w stanie odwrócić od nich uwagi);
- wykorzystywać szczególne talenty ucznia (np. niewiarygodną pamięć związaną z przeczytanymi książkami, usłyszanymi przemówieniami czy statystykami);
- opracować system nagród zwłaszcza przy zadaniach trudniejszych lub mało interesujących dla ucznia;
- wspierać polecenia ustne, poprzez przedstawienie ich w sposób wizualny/wzrokowy, zależnie od poziomu rozumienia ucznia (np. poprzez zapisanie polecenia na kartce, pokazanie piktogramu, czy zdjęcia);
- w związku z dużym problemem selekcji i wyborze najważniejszych informacji z danego tematu można wypisać kilka podstawowych pytań, na które uczeń powinien znaleźć odpowiedź czytając dany materiał (przy odpytywaniu prosić o udzielenie na nie odpowiedzi), podobnie postępować przy powtórkach;
- nie stosować krótkich „pięciominutowych” kartkówek i nagłego/niespodziewanego wrywania do odpowiedzi (myślenie obrazami, konwertowanie/przetwarzanie obrazów na słowa zajmuje więcej czasu dziecku z autyzmem);
- nie krytykować i nie oceniać negatywnie na forum klasy;
- wyjaśniać metafory i wyrazy wieloznaczne; znaczenie pojęć abstrakcyjnych przedstawiać za pomocą obrazów albo przeciwieństw;
- współpracować z nauczycielem prowadzącym rewalidację indywidualną.

WYMAGANIA EDUKACYJNE DLA UCZNIÓW

Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIĄ INTELEKTUALNĄ W STOPNIU LEKKIM

Ucznia z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim obowiązuje ta sama podstawa programowa, co uczniów z normą intelektualną. Podczas pracy z uczniem powinny być zastosowane różnorodne metody tradycyjne, związane z myśleniem na poziomie konkretno – obrazowym, takie jak: pokaz, obserwacja, rozmowa, praca z tekstem i przede wszystkim aktywne, dotyczące praktycznej działalności ucznia, uczenia się przez doświadczenie. Metody słowne powinny być uzupełniane metodami oglądowymi i zajęć praktycznych. Zajęcia powinny być różnorodne, należy stosować atrakcyjne formy, aby pobudzić zainteresowania ucznia i umożliwić jego ekspresję.

Ponadto należy zwrócić uwagę również na:

- częste odwoływanie się do konkretności (np. graficzne przedstawianie treści zadań),
- omawianie niewielkich partii materiału i o mniejszym stopniu trudności (pamiętając, że obniżenie wymagań nie może zejść poniżej podstawy programowej),
- podawanie poleceń w prostszej formie (dzielenie złożonych treści na proste, bardziej zrozumiałe części),
- wydłużanie czasu na wykonanie zadania,
- tworzenie prac pisemnych, w których zdecydowaną część zajmują zadania zamknięte i zadania z luką;
- podchodzenie do dziecka w trakcie samodzielnej pracy w razie potrzeby udzielenie pomocy, wyjaśnienie, mobilizowanie do wysiłku i ukończenia zadania,
- zachowanie indywidualności przy sprawdzaniu osiągnięć uczniów i ocenie ich postępów,
- zadawanie do domu tyle, ile dziecko jest w stanie samodzielnie wykonać,
- unikanie pytań problemowych, przekrojowych,
- dyktanda przeprowadzać indywidualnie, gdyż dzieci często nie nadążają za klasą,
- należy zezwalać na dokończanie niektórych prac w domu,
- podpowiadanie tematu pracy – ukierunkowanie w działaniu,
- potrzebę większej ilości czasu i powtórzeń dla przyswojenia danej partii materiału.